

Ειρήνη Καλιτζοπούλου - Παπαγεωργίου (Τομέας Γλωσσολογίας). «Η Αιολοδωρική θεωρία. Συμβολή στην ιστορία τής Ελληνικής γλώσσας».

Η διατριβή αυτή, που αποτελείται από 4 κεφάλαια, έχει σκοπό να παρουσιάσει (α) την Αιολοδωρική θεωρία όπως διατυπώθηκε από τον Αθ. Χριστόπουλο στις αρχές του 19ου αιώνα στο γλωσσικό του έργο και κυρίως την Αιολοδωρική γραμματική (1805), σύμφωνα με την οποία η Νέα Ελληνική ομιλουμένη συνδέεται απ' ευθείας με τις αρχαίες Αιολικές και Δωρικές διαλέκτους, (β) την απόρριψη της από τους «αντιαιολοδωριστές», με κυριότερο εκπρόσωπο τον Γ. Χατζιδάκι, σύμφωνα με τους οποίους η Νέα Ελληνική, γραφομένη και ομιλουμένη, ανάγεται στην Κοινή των Αλεξανδρινών χρόνων βάση της οποίας είναι η Αττική διάλεκτος και (γ) να εκθέσει τον γενικότερο προβληματισμό που προκλήθηκε τόσο από τον Αιολοδωρισμό όσο και από τον Αντιαιολοδωρισμό σχετικά με το πρόβλημα της Νέας Ελληνικής και των διαλέκτων και ιδιωμάτων της.

Από την όλη πραγμάτευση του θέματος επιστημαίνονται τα εξής: (α) η διατύπωση της Αιολοδωρικής θεωρίας ήταν αποτέλεσμα γενικότερου ενδιαφέροντος των λογίων των αρχών του 19ου αιώνα, εποχή του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, οι οποίοι αφενός μεν προβληματίζονταν ποια μορφή γλώσσας θα χρησιμοποιούσε το απελευθερωμένο ελληνικό κράτος ως γραπτή και αφετέρου ερευνούσαν την καταγωγή της Νέας Ελληνικής. (β) Η Αιολοδωρική θεωρία δεν αποτελεί επιστημονική θεωρία, αλλά μια υπόθεση (speculation) με προγλωσσολογικό χαρακτήρα. (γ) Η νεοελληνική διγλωσσία θα μπορούσε να αντιμετωπισθεί πέρα από το διγλωσσικό σχήμα ώστε η Νέα Ελληνική να είναι μία γλωσσική κατάσταση τα στοιχεία της οποίας να αποτελούν ένα συνεχές (continuum) εξεταζόμενα είτε συγχρονικά είτε διαχρονικά. (δ) Τα νεοελληνικά ιδιώματα προέρχονται δι' αποκλίσεις από την Κοινή των Αλεξανδρινών χρόνων, η οποία ως γραπτή είναι ομοιογενής, ως προφορική δε είναι ανομοιογενής. (ε) Πρέπει να επανεξετασθεί τόσο η συμβολή των αρχαίων ελληνικών διαλέκτων στην δημιουργία της Αλεξανδρινής Κοινής όσο και ο χρόνος δημιουργίας των νεοελληνικών διαλέκτων και ιδιωμάτων, ο προσδιορισμός του οποίου θα φωτίσει την έρευνα και θα δείξει πόσο βαθιά φθάνουν οι ρίζες τους. (στ) Επιστημαίνεται, τέλος, ότι το πρόβλημα του Αιολοδωρισμού δεν έχει βρει τη λύση του και υποδεικνύεται περαιτέρω έρευνα ώστε να περιγραφούν οι φωνολογικοί κυρίως νόμοι που ισχύουν διαχρονικά.

Κατερίνα Καραπλή (Τομέας Ίστορίας). 'Η ψυχολογική προετοιμασία του στρατού πριν από τή μάχη καί ή ιδεολογική προσέγγιση του πολέμου κατά τή Μέση Βυζαντινή Περίοδο (610-1081)

Στήν έργασια αύτή εξεταζόνται οί διάφορες πλευρές τής ψυχολογικής προετοιμασίας του στρατεύματος.

Στή Μέση Βυζαντινή Περίοδο (610-1081), μέ τούς συχνούς πολέμους έναντιόν διαφόρων έχθρών (Αράβων, Βουλγάρων κ.λπ.), ή πολιτεία προσπαθεί νά κρατήσει άκμαίο τό φρόνημα του στρατού της, άφ' ενός μέν μέ μία σειρά θρησκευτικών έκδηλώσεων (λειτουργίες, προσευχές κ.λπ.) καί άφ' έτέρου μέ τήν προτρεπτική δημηγορία του άρχηγού του στρατεύματος.

Γιά τήν καλύτερη έπίτευξη του σκοπού έπιστρατεύεται κατ' άρχήν ή τέχνη. Ιερά άντικείμενα (όπως εικόνες, λιτανικοί σταυροί, σημαίες κ.λπ.) συνοδεύουν τό στρατεύμα καί ένισχύουν τήν πίστη του γιά τήν παρουσία του Θεού. Έπιστρατεύεται, έπίσης, ή ρητορική. στη δημηγορία προβάλλονται στοιχεία άντιπροσωπευτικά τής πολιτικής

ιδεολογίας της εποχής (όπως η διάκριση «Ρωμαίων» - «βαρβάρων» και Χριστιανών- «ἀπίστων», ή συμπάρασταση του Θεού, οι ἀρετές του ἀρχηγού του στρατού, τό «δίκαιον» του ἐπιχειρουμένου πολέμου, οι ἀνταμοιβές γιά τούς γενναίους), τά όποία πιστεύεται ότι θά συμβάλουν άποφασιστικά στην άγωνιστικότητα του στρατιώτη.

Περσεφόνη Γεωργίου-Γκέκα (Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης). Ο Ζωγράφος του Συρίσκου, Αθήνα, 1991

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να μελετηθεί το έργο του Ζωγράφου του Συρίσκου, ενός αττικού αγγειογράφου, ο οποίος εξασκείται στην ερυθρόμορφη τεχνική και εργάζεται στο 1ο μισό του 5ου αι. π.Χ. Εξετάζεται η εξελικτική του πορεία με βάση την τεχνολογική ανάλυση των έργων του και τη μελέτη των σχημάτων και των θεμάτων. Επίσης ερευνάται το πρόβλημα της μαθητείας του, το κεραμεικό εργαστήριο όπου εργάζεται, καθώς και η σχέση του με ζωγράφους του κύκλου του. Τέλος επιχειρείται χρονολόγηση του έργου του, η οποία προσδιορίζεται σε συσχετισμό με ήδη χρονολογημένα έργα άλλων ζωγράφων, οι οποίοι άσκησαν επίδραση στο έργο του Ζωγράφου του Συρίσκου και σε σύγκριση έργων του με χρονολογημένα έργα της Πλαστικής.

Ο Ζωγράφος του Συρίσκου είναι ένας λιτός αγγειογράφος, προτιμά τις απλές συνθέσεις και επιδιώκει την ακρίβεια στη σχεδίαση. Το έργο του χωρίζεται σε τρεις περιόδους (πρώιμη-μέση-ύστερη). Η διάκριση αυτή στηρίζεται σε τεχνολογικά και θεματικά χαρακτηριστικά που δείχνουν σχεδιαστική ωριμότητα και διάθεση για αλλαγή και ποικιλία του θεματικού περιεχομένου του έργου του. Τα έργα της πρώιμης περιόδου είναι έργα πειραματικά και ψυχρά και η προσπάθεια του ζωγράφου συγκεντρώνεται στη θελτίωση του σχεδίου. Στη μέση περίοδο ο ζωγράφος έχει επιτύχει τη σωστή και επιμελημένη σχεδίαση. Η ύστερη περίοδος χαρακτηρίζεται από απελευθερωμένες από τη στατικότητα μορφές και από διάθεση για ανανέωση του θεματολογίου.

Ο Ζωγράφος του Συρίσκου φαίνεται να μαθήτευσε κοντά στο Δούρι και αργότερα, σε μια εποχή που συμπίπτει με τα μέσα της μέσης περιόδου του, συνεργάζεται με το Ζωγράφο της Κοπεγχάγης στο εργαστήριο των κεραμένων Συρίσκου-Πιστόξενου, όπως αποδεικνύεται από την τεχνολογική σύγκριση των έργων τους, από τη μελέτη των σχημάτων που διακοσμούν και οι δύο και από τις επιγραφές των κεραμένων που συναντάμε σε έργα του Ζωγράφου του Συρίσκου και σε έργα άλλων ζωγράφων του κύκλου του.

Η καλλιτεχνική του δραστηριότητα αρχίζει γύρω στο 490 π.Χ και τα τελευταία του έργα τοποθετούνται λίγο μετά το 465 π.Χ.

Έλση Μπακονικόλα-Γιαμά, (Τομέας Φιλοσοφίας), Η «ύπαρξη» στα ελληνικής εμπνεύσεως δράματα του Jean Anouilh

Η εργασία αυτή αποτελεί μία μελέτη ενός τμήματος της δραματογραφίας του Jean Anouilh σε συνάφεια προς τις υπαρξιστικές συνιστώσες οι οποίες επέθεσαν τη σφραγίδα τους στον γαλλικό στοχασμό — αλλά και στη λογοτεχνία εν γένει — κατά την εποχή της συγγραφής των υπό εξέταση δραμάτων (*Ευρυδίκη*, *Αντιγόνη*, *Μήδεια*, *Ήσους τόσο*